

Årsrapport Trafoen 2017

Vi vil at DU skal overleve!

Anette Risvand Fosheim
TRAFOEN

Innhold

Innledning.....	2
Ansatte i Trafoen	3
Tanker bak Trafo-opplegget	4
Hvem er Trafoen for?	5
Trafo/18plus-samarbeidet	7
Samarbeidspartnere og styringsgruppe	7
Aktivitet gjennom året	8
JANUAR:.....	8
FEBRUAR:.....	8
MARS:	9
APRIL:.....	9
MAI:	10
JUNI:	10
AUGUST:	11
SEPTEMBER:	11
OKTOBER:	11
NOVEMBER:.....	11
DESEMBER:	12
Oppsummering av året:.....	12
Økonomi	13
Avtale med de ansatte i Trafoen	13
Utfordringer og veien videre	13
Klasse B:.....	13
Lærlingene:.....	13
Universitetet:.....	13
10.klasse:	14

Innledning

Trafoprojektet startet som et trafikksikkerhetsprosjekt i Kristiansand 17. mars 2005 og ble gjort permanent i 2007.

Tiltaket har som målsetting å påvirke deltakernes bevissthet, oppfatning og holdning til risiko, samt øke forståelsen for årsak til – og konsekvensen av ulykker. Navnet TRAFØ kommer fra ordet transformasjon, som betyr endring /forandring.

Geir Sundet var leder av Trafoen de 9 første årene. Da han sluttet i november 2013 tok prosjektleder Marit Bech Olsen over ansvaret for begge trafikksikkerhetstiltakene, Trafoen og 18pluss.

Leder har det overordnede ansvaret for Trafoen og 18pluss, mens en fast ansatt veileder organiserer bruken av Trafoen, har det pedagogiske ansvaret for instruktørene og er selv instruktør. Trafoens leder har også ansvar for drift og vedlikehold av tiltakets webside.

Trafoen har i dag totalt 7 instruktører, da Ronny valgte å si opp sin stilling i Trafoen pga studier. Det er Vest-Agder fylkeskommune som finansierer og eier tiltaket, mens ansettelsesforholdet for Trafo-ansatte ligger hos Skandinavisk Trafikksenter.

Du kan eventuelt finne mer om Trafoens Bakgrunn og historikk på hjemmesiden:

www.trafoen.no

Vår visjon: *Vi vil at du skal overleve!*

Ansatte i Trafoen

Anette Risvand Fosheim
Veileder

Marit Bech Olsen
Leder trafikksikkerhetstiltakene Trafoen og 18pluss

Tommy Tofteland
Instruktør

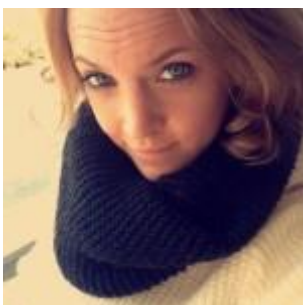
Ingeborg Skretting Hasli
Instruktør

Morten Bech Olsen
Instruktør

Ronny Egenes
Instruktør

Carina Bech Jahnsen
Instruktør

Eivind Jensen-Tveit
Instruktør

Tanker bak Trafo-opplegget

Den pedagogiske tenkingen bak Trafo-opplegget bygger på et ønske om størst mulig egenaktivitet og engasjement blant deltakerne. Man søker å nå holdninger og selvinnsikt gjennom mobilisering av følelser. Dette er helt i tråd med tankene slik de har vært fra oppstarten. Trafoens paroler er **respekt, anerkjennelse og likeverd**.

Vi kan nok ikke endre holdninger hos noen i løpet av en time, men vi kan kanskje pirke borti noe. Gi deltakerne ei spire til noen nye måter å tenke på.

«Det jeg hører glemmer jeg, det jeg ser husker jeg, det jeg gjør forstår jeg.»

Konfucius

Vi har valgt å legge oss på ei nedre aldersgrense for Trafodeltakelse på 15 år, da dette vurderes som nødvendig minstealder hva gjelder modenhet og en viss evne til selvinnsikt. Denne aldersgruppen (15-16 år) er midt i prosessen for holdningsdannelse og tanken er at det er nyttig med innspill om trafiksikkerhet og samtale rundt disse tingene nettopp som en del av denne sosialiseringen.

For øvrig er tanken for alle deltakere at en gjennomgang i Trafoen skal være gjenkjennbart og at det de opplever skal føles relevant for dem. *«Alle kan faktisk havne i ei ulykke»*.

Ønsket er at opplegget skal appellere til både hodet, hjertet og magen, der etter-samtalen ikke skal gi svar eller gjøre bruk av pekefinger, men heller være en arena for deltakernes egne følelser, og for likeverdig samtale. Videre ønsker vi at opplegget skal kunne gi deltakerne noen nye tanker med på veien og at de blir mer klar over sine egne styrker og svakheter som trafikanter. I tillegg er tanken og ønsket at de skal gå ut døren etter Trafo-besøket med en større og dypere risikoforståelse enn de hadde da de kom og at dette igjen skal gjøre dem mer bevisste på egne valg og handlinger i trafikken, enten de er 15, 18 eller 60 år.

Hvem er Trafoen for?

Gjennom årenes løp har Trafoen vært brukt av deltakere fra flere ulike arenaer. I starten var det kun et tilbud til kjøreskoler der elever som er på glattkjøring får benytte opplegget. I dag er situasjonen annerledes, da bruken av Trafoen har økt betraktelig.

I 2017 har mer enn 1800 personer vært igjennom Trafoen. Dette er 270 flere enn i fjor. En økning på over 17%. Klasse B fortsetter å minke, mens ungdomsskolene, YSK og ikke minst «andre» øker godt.

TRAFØEN TOTALT ANTALL: 17 109

2005 - 2013	Frem til 29.10.13	Deltakere	10 155
	Frem til 29.10.13	Gjester	447
	29.10-31.12	Klasse B	114

Årstall:	2014	2015	2016	2017
Klasse B	912	885	772	683
18pluss	182	175	164	163
Ungd.fra politi	41	12	0	14
Kriminalomsorgen	0	35	47	59
Ansatte politi	27	0	0	
Ung.skolene	207	282	335	491
YSK	50	68	89	184
UIA/SVV	27	81	35	27
Logistikk	0	0	17	0
Andre	12	13	98	190
Videregående				16
Totalt	1 458	1551	1557	1827

En del kjøreskoler benytter fremdeles Trafoen til sine klasse B-elever hver mandag. Dessverre har det blitt endring i fraværsreglene for den videregående skolen slik at elevene i mye større grad vegrer seg for å ta fri fra skolen. Da Trafoen ikke er obligatorisk i kjøreopplæringen blir denne nødvendigvis nedprioritert av stadig flere. Dette ser vi tydelig på besøkstallene. I 2016 sank gjennomsnittlig antall elever hver mandag fra 17 til 14. Våren 2017 fortsatte tallet å synke. I de 4 første månedene var det under 10 deltakere i gjennomsnitt hver mandag. Etter et møte med trafikkskolene som resulterte i en endring i timeplanen bedret tallene seg og snittet fra mai til september var på nesten 20. Dessverre ser vi at deltakelsen synker igjen fra oktober.

Dette har resultert i at vi har hatt 89 færre klasse B-elever igjennom Trafoen i år i forhold til i fjor. En nedgang på over 10%.

En gruppe som også i år øker betraktelig er 10.klasse trafikk valgfag. Vi har nå kontakt med alle trafikk valgfag-klassene ved ungdomsskolene i Kristiansand. For å hjelpe skolene med logistikk-utfordringene har vi fortsatt vårt tilbud om et dobbelt opplegg slik at to grupper kan

komme om gangen. Vi tar da 6 stk i Trafoen og 6 stk får et opplegg i sikkerhetshallen med vekt på setebelte, sykkelhjelme og fart. Etter 1 time bytter gruppene plass og til slutt ber vi dem evaluere opplegget kort skriftlig, anonymt. Disse evalueringene går vi igjennom og sender dem også til læreren. Dette er en måte å videreformidle inntrykkene elevene har av Trafoen. Det er også veldig motiverende for oss instruktører å lese disse tilbakemeldingene fordi vi her ser at budskapet vårt når frem hos de aller fleste.

I tillegg til ungdomsskolene i Kristiansand har vi hatt besøk av grupper fra flere av de omkringliggende kommunene. Bl.a. har Vennesla og Tinn ungdomsskoler vært på besøk med sine elever.

Der hvor skolene ikke har anledning til å komme til Trafoen på grunn av lang reisevei, så stiller vi gjerne opp og lager et alternativt opplegg i klasserommet. Dette har vi gjort for Lyngdal ungdomsskole, Kvinlog ungdomsskole, Kvinesdal, Lyngdal Kristne Grunnskole og Øyslebø. Dette er da i samarbeid med Nullvisjonen.

Ei gruppe som har økt veldig i 2017 er Bedriftskursene til Praxair og AGA. Disse bedriftene bestiller et 2 dagers kurs hos Skantraf og legger inn Trafoen på dag 1 hvor deltakerne får 2,5 time med Trafo og promilleløype. Det har vært utrolig lærerikt å ha besøk av disse erfarne yrkessjåførene. Mange har opplevd stygge ulykker som preger dem resten av livet. Og selv om disse sjåførene har 1000vis av kilometer på veien hvert år, så er tilbakemeldingene etter besøket i Trafoen at dette er nyttig og at alle sjåfører burde innom her.

Mange av de som går under den store gruppen «Andre», er deltakere som vi ønsker å vise Trafoen til i et markedsføringsperspektiv. Det er politikere, Statens Vegvesen (SVV), opplæringskontorene og våre egne instruktører. I tillegg ble alle som bidro til de nye filmene i Trafoen invitert på visning. Totalt var 187 personer igjennom Trafoen i løpet av noen få hektiske uker i januar dette året.

Vi har også styrket samarbeidet ytterligere med kriminalomsorgen som har sendt 50 personer til oss i 2017. Dette er personer som soner en dom for trafikkovertrедelser. Det kan f.eks. være rus eller fart.

Statens Vegvesen har vi også et samarbeid med. Vi har hatt to dager i 2017 hvor Trafoen har vært en stasjon i et kursopplegg for SVV sine ansatte.

Totalt har altså mer enn 1800 personer besøkt oss i Trafoen i år.

Trafo/18pluss-samarbeidet

18pluss-prosjektet ble utviklet og kom i stand ut i fra Trafo-konseptet og Trafoen har vært en av tre moduler på 18pluss-kursene helt fra oppstarten av disse i 2006.

Trafoen og 18pluss er tette samarbeidspartnere og de aller fleste instruktørene som jobber i Trafoen jobber også for 18pluss.

Lederen av Trafoen/18pluss og veilederen i Trafoen jobber tett sammen i team og avlaster hverandre når det trengs. Vi legger stor vekt på å markedsføre hverandre når vi er ute. Ofte reiser vi sammen på skolebesøk eller andre arrangementer som for eksempel Arendalsuka og samlingen på Rosfjord. Vi utfyller hverandre godt og ser at det er positivt i mange aspekt å være to.

Samarbeidet gjør også at vi kan ha gode, faglige drøftinger. Dette bidrar igjen til videreutvikling – noe som er en styrke for begge trafikksikkerhetstiltakene.

Samarbeidspartnere og styringsgruppe

Samarbeidspartnere i 2017 har vært 18pluss, de 3 Nullvisjonslederne, Trygg Trafikk, Statens Vegvesen, fylket, ungdomsskolene, kriminalomsorgen og Skantraf. Samarbeidet med alle disse instansene har fungert veldig bra og kommer til å fortsette i 2018.

Styringsgruppa 2017 har bestått av følgende deltakere:

Vidar Ose – leder:	Vest-Agder Fylkeskommune
Egil Strømme:	Vest-Agder Fylkeskommune
Inge Sørhaug:	Skandinavisk Trafikksenter
Johan Mjåland:	Statens Vegvesen, gikk av med pensjon til sommeren.
Dagfinn Fløystad:	Statens Vegvesen, erstattet Johan Mjåland fra august.
Arild Nærum:	Statens Vegvesen
Ole Rath:	Trygg Trafikk
Marit Bech Olsen, sekretær:	18pluss
Anette R Fossheim, sekretær:	Trafoen

Gruppa har hatt 6 møter dette året.

Aktivitet gjennom året

JANUAR:

Vi startet året med å delta på nyttårsaksjonen, et årlig tiltak for å sette fokus på trafikksikkerhet og minnes de som ble skadet eller omkom i Agder-trafikken i året som var.

I løpet av de første ukene av året ble Trafoen ferdig oppusset: Vi malte oppsummeringsrommet, både tak og vegger, fikk nye takplater i alle rom og malte alle vegger i filmrommene bortsett fra 1.rommet. Dette ble kun flekkmalt.

13.1 var det instruktørsamling med premiere i Trafoen. Her ble det sterke reaksjoner og mye følelser. Alle var igjennom 2 ganger. Konklusjonen fra samtlige var at dette var blitt veldig bra.

17.1 kom styringsgruppa på besøk for å se de nye filmene. Også her var det tydelig at filmene gjorde sterke inntrykk. Det var stor enighet om at det var blitt en betydelig forbedring.

Resten av januar ble hektisk i Trafoen. Alle som hadde bidratt til at de nye filmene ble til, ble invitert til gjennomgang i Trafoen. Før premiefesten 2.februar hadde 104 gjester vært igjennom.

I tillegg til disse hadde vi besøk av 2 ungdommer fra politiet, Trafikalt grunnkurs fra RMB og flere ungdomsskolegrupper.

Totalt var 187 personer igjennom Trafoen i løpet av de 2 siste ukene av januar.

FEBRUAR:

Februar startet med premiefest for de nye filmene i Trafoen. Da Trafoen er så spesiell kunne vi ikke ha en felles visning. Alle de 50-60 som stilte på premiefesten hadde derfor allerede vært på en gjennomgang i Trafoen.

Gjestene ble tatt imot på rød løper og med alkoholfrie bobler i høye glass. Det ble holdt flotte taler og vist litt bilder fra filmingsprosessen før det ble servert Tapas fra Tapas-tone.

Alle 4 som startet Trafoen var også tilstede og det var spesielt moro å høre at de var veldig fornøyde med resultatet.

Uka etter premiefesten reiste Marit og Anette til Bodø for å hospitere på Bratten i 3 dager. Det ble en lærerik tur hvor vi fikk mange interessante diskusjoner og vi fikk være med på deres møter med ungdom fra videregående. Disse var delt i 3 stasjoner hvor de rullerte: MIND-senteret (filmene), Promilleløype og en del forskningsstoff og til slutt en økt hvor distraksjoner i trafikken var tema. Her brukte de bilspill og mobiltelefon som eksempler for å vise hvor mye konsentrasjon en mister.

Det er spennende å se hvordan de jobber på Bratten og vi konkluderte med at vi er veldig fornøyde med måten vi gjør ting på, samtidig som vi plukket opp flere gode tips som vi tok med oss hjem.

17.februar hadde vi besøk av 16 elever fra Øvrebø videregående skole. Dette var en spennende gruppe som vi lagde et spesial-tilbud til. De ble delt i 3 grupper: Trafoen, Sikkerhetshall og Førstehjelp.

Dette ble en kjempebra dag med mye bra læring. Elevene kom 9.30 og ble til 13.30. Moro å få teste et slikt opplegg, som vi kanskje ser på som nesten ideelt fra vår side. Dessverre kan det nok bli vanskelig å få vanlige videregående skoler med på dette på grunn av tidsbruk.

MARS:

I mars tok vi kontakt med bilforhandlerne i Sørlandsparken med spørsmål om vi kunne få komme på besøk å presentere Trafoen/18pluss for dem. Vi må nok innse at hverdagen er hektisk også i bilbransjen og at tiden ikke strekker helt til, selv om alle vi snakker med i utgangspunktet er positive. Det er ikke lett å få til arrangementer som går utover deres vanlige arbeid, så foreløpig legger vi dette litt på is.

I fagkretsene går ryktene om oss langt. Jeg ble i mars kontaktet av Knut Larsen fra Trygg Trafikk i Finnmark. Han hadde gjennom konfliktrådet ansvaret for noen unge gutter som skulle gjennom et program på grunn av trafikkkforseelser. Han hadde via Trygg Trafikk i Agder hørt om oss og lurte på om de kunne komme på besøk.

I midten av mars kom Knut og en kollega fra SVV i Finnmark på besøk. De fikk en gjennomgang i Trafoen og vi diskuterte mulige opplegg vi kunne tilby ungdommene.

I slutten av mars begynte TS-dagene og vi var tilstede på samtlige. Vi hadde varierende opplegg; promilleløypa, informasjon om 18pluss, skaleringer, risikosamtale mm.

I tillegg til de faste besøkene i Trafoen fra klasse B og 10.trinn hadde vi også Søgne Røde Kors på besøk en kveld. 12 stk som både var i Trafoen og i sikkerhetshallen. Dette var et samarbeid med Tom Erik Dønnestad i Nullvisjonen som var i sikkerhetshallen denne kvelden.

APRIL:

April var en hektisk måned bare avbrutt av en påskeferie. Det var TS-dager på Lista, Flekkefjord, Vennesla og Tangen. I tillegg var vi tilstede med promilleløypa på russebilkontrollen både i Arendal og i Kristiansand.

Vi var også en tur inn til Oslo på Trafikksikkerhetsdagene til Trygg Trafikk. Det var utrolig interessant å få høre om trafikksikkerhet fra flere perspektiv. I tillegg traff vi mange hyggelige kollegaer som vi kunne utveksle erfaringer og kunnskap med.

Rett før påske hadde vi et veldig interessant og nyttig møte på Fylkeshuset hvor Anne Ma Timenes, Gisle Meininger Saudland, Arly Hauge, Vidar Ose og Egil Strømme var tilstede i tillegg til Marit og meg.

På agendaen var utfordringene vi har med at klasse B elevene forsvinner fra Trafoen pga frykt for å bryte fraværsgrensa i den videregående skolen. Ville det være mulig for oss å komme inn i skolen?

Arly Hauge, Fylkesutdanningsjef, mente at sentrale føringer gjør at det vil bli enda vanskeligere fremover å skulle forsvare tidsbruk til aktiviteter som ikke står i fagplanen. Det han heller foreslo var å satse på **lærlingene**. Fylket selv har mange lærlinger og de kan også påvirke de andre bedriftene som har det. Både Anne Ma og Arly vil jobbe videre med dette og komme tilbake til oss etter sommerferien.

MAI:

Vi startet mai med å få på plass nye bilder på utsiden av Trafoen. Dermed kan vi sette punktum for oppgraderingen av Trafoen i denne omgang. Det er 07 som har produsert og hengt opp bildene.

9. og 10.mai hadde vi besøk av 3 hyggelige kollegaer fra MIND-senteret i Bodø. Dette var en gjensitt etter vår hospitering i Bodø tidligere i år. Det ble et hektisk besøk med mye aktivitet. Først hadde vi en gjennomgang med dem i Trafoen hvor de fikk gå igjennom på egen hånd. Deretter var de med både i Trafoen og sikkerhetshallen da vi hadde 10.trinn fra Holte skole på besøk. Første dagen ble avsluttet med 18pluss kurs hvor de ble med de ulike gruppene og fikk se hvordan dette ble lagt opp.

Dag 2 ble litt roligere. Vi brukte formiddagen til å utveksle erfaringer og inntrykk. Det er spennende å høre hvordan folk utenfra ser på arbeidet vi gjør.

På ettermiddagen fikk vi være med Tom Erik Dønnestad på en båttur i Søgne skjærgården. Det var en nydelig tur med god guiding av Tom Erik og vi fikk oss også en rusletur på en av øyene der ute. Kvelden ble avsluttet i Søgne Seilforenings lokaler med reker og tilbehør. Der samlet vi flere av instruktørene i 18pluss, Ole fra Trygg Trafikk i tillegg til Tom Erik og BIB fra Nullvisjonen.

Vi utvider stadig bekjentskapskretsen vår. I mai hadde vi besøk av en gjeng fra SVV i Aust-Agder som ønsket mer informasjon om hva Trafoen var. De fikk en gjennomgang i Trafoen og vi fikk noen gode samtaler i oppsummeringsrommet.

I mai kom også Knut fra Finnmark tilbake. Denne gangen hadde han med seg 4 unge gutter hvor 3 av dem hadde blitt tatt i å bryte veitrafikkloven og den siste var storebror til en av dem.

Alle fikk en grundig gjennomgang i Trafoen og sikkerhetshallen i tillegg til at Tommy kom en tur og tok de noen runder på banen. Det var kun en som hadde førerkort, så de andre satt bare på.

Guttene fikk en tur i veltehytta i verkstedet og de fikk se en bremsedemo på banen. Etter endt besøk fylte de ut evalueringsskjema. Disse viste tydelig at guttene var fornøyd og følte at de hadde fått noe ut av besøket hos oss.

I slutten av mai hadde vi også besøk fra Kvinesdal. Dette var en gjeng fra et nystartet trafiksikkerhetsprosjekt som heter «Kjør me ved». Alle fikk en gjennomgang i Trafoen før vi snakket litt om muligheter og metoder til bruk overfor ungdom. Kvinesdal ønsker også å bruke filmer, men de vil satse på sosiale medier som en delingsform. Vi gleder oss til å følge disse fremover og håper på et tett samarbeid.

JUNI:

I juni begynner tradisjonelt ting å roe seg litt. Det er godt å få litt tid til å ta tak i ting som har blitt liggende. En slik ting er nettsystemet og nettsiden vår. Det ble derfor arrangert møte med både 07 og Dots med ønske om tilbud på forbedring av nettløsningen og nettsiden.

Det viste seg at 07 nok tenker litt for stort og dyrt for vårt budsjett. Etter en samtale og et pristilbud med Dots ble vi enige om å konsentrere oss om nettløsningen først og legge arbeidet med nettsiden vår litt på is.

Nettløsningen skal være klar etter sommerferien.

AUGUST:

Høsten begynte med besøk på Arendalsuka. Tirsdagen deltok Marit på en debatt hvor temaet var «Hvem er de sikreste sjåførene?» Andre deltakere var Asgeir Støylen, sensor ved Tønsberg trafikkstasjon/Statens vegvesen, Øystein Krogstad fra UP og Anne Beate Budalen fra MA-rusfri trafikk. Vi fikk dessverre veldig dårlig vær under debatten, men det var flott å få komme bort og treffe SVV sine folk. Vi ble enige om å komme tilbake dagen etter med promilleløypa vår. Dette ble veldig vellykket, men vi ser at det ikke er vår målgruppe som går på Arendalsuka på dagtid. De aller fleste er i aldersgruppen 40+.

SEPTEMBER:

I september kom den nye nettløsningen på plass. Dette innebærer at alle som besøker Trafoen må registrere seg digitalt. Oppgaven (sola) linkes så til gruppa på Smartboardet i oppsummeringsrommet som er koblet opp til nettet via trådløst nett.

Resultatet er at vi får en database over alle besøkende og vi slipper mye manuelt arbeid med registrering som vi måtte gjøre tidligere. Alle blir nå registrert med navn, telefonnummer og fødselsår og fordelt på ulike gruppetyper.

Vi håper at denne databasen på sikt kan brukes som grunnlag til forskning.

OKTOBER:

I oktober deltok vi på lanseringen av «kjør me ved»-filmen. Imponerende å se hvordan de har fått lokale ungdommer til å delta i prosjektet og hvor godt det fungerer når ungdom snakker til ungdom. Vi gleder oss til å følge prosjektet videre.

I møtet vi hadde med Arly Hauge i april ble vi enige om at han skulle undersøke mulighetene for å få Trafoen obligatorisk for lærlingene i fylket. I et nytt møte med han fikk vi nå støtte for å gå i gang med dette arbeidet i samarbeid med opplæringskontorene.

NOVEMBER:

November ble en måned hvor mange av brikkene falt på plass.

Vi hadde besøk av Fagopplæringssjefen i fylket; Kai Tore Flottorp og leder for opplæringskontoret for EBA i tillegg til transportfag og bilfag. Alle ønsker i utgangspunktet 18pluss-kurset obligatorisk for alle sine lærlinger. Det var også enighet om at Trafoen bør være obligatorisk for alle lærlinger i fylket. Vi ble invitert til et møte for alle opplæringskontorene i begynnelsen av desember. Der vil vi presentere dette for alle. Vi ser at dette er en fantastisk mulighet for oss til å nå ungdom i vår målgruppe.

En annen spennende mulighet som åpner seg nå er et samarbeid med UIA. I forbindelse med planleggingen av en fagdag sendte vi en forespørsel til Helsefagutdanningen og lurte på om de kunne komme og snakke litt om trafikkulykker i et folkehelseperspektiv. Svaret var at de var helt enige i at dette var folkehelse, men at deres kunnskap rundt dette var veldig begrenset. Etter et besøk i Trafoen ble avtalen at 18pluss ble obligatorisk i studiet Folkehelsearbeid, bachelorprogram og vi ble bedt om å holde en oppsummering på UIA i etterkant av kursene med tittel; «Atferdsendring og motivasjon. Evaluering av 18pluss kurs». Vi vil også jobbe videre med muligheten for at folkehelsestudenter kan komme hit å ha

praksis og at arbeidet vårt kan være utgangspunkt for en bachelor- eller masteroppgave i fremtiden.

Høstens instruktørsamling ble slått sammen med 18pluss. Vi valgte å sette fokus på kommunikasjon og booket psykolog Tor Åge Eikerapen til å holde en workshop for oss med fokus på kommunikasjon. Han holdt et engasjerende foredrag for oss hvor de aller fleste nok kjente seg godt igjen i utfordringene som ligger i kommunikasjon. Vi ble også utfordret på å finne våre egne styrker og svakheter i møte med andre.

Som en sosial avslutning på dagen dro vi til Gladkjøkkenet hvor vi fikk prøve oss på kommunikasjon i praksis ved å lage en deilig 4 retters middag sammen.

DESEMBER:

Oppsummering av året:

2017 er det første hele året mitt som veileder i Trafoen. Jeg føler virkelig at jeg har kommet godt inn i arbeidet og har blitt mye tryggere i min rolle som veileder for alle typer grupper i Trafoen. Året som har gått har vært hektisk på mange vis. Vi fikk en pang-start med nye filmer og mye administrasjon rundt det. I tillegg har jeg brukt mye tid på å bli kjent med ungdomsskolene og de ulike lærerne der, slik at vi får en kontinuitet i deres bruk av Trafoen.

Jeg har helt siden jeg startet i stillingen, ønsket å øke bruken av Trafoen. Opplegget der er for bra til at Trafoen skal stå tom store deler av uka. Det er derfor godt å se at besøket har økt med over 16% fra i fjor. Mitt håp er at aktiviteten vil øke betraktelig i året som kommer ved at både lærlingene og UIA kommer inn på en mer forutsigbar og fast basis og at vi får de siste ungdomsskolene også på plass.

I løpet av året har vi fått oppgradert Trafoen på alle viktige punkt. Nå er film, lyd og bilde av en kvalitet vi kan være stolte av. Smartboardet er nytt og fungerer utmerket til både oppgaver og internettbasert visning av film og bilde. Nytt trådløst internett er på plass. Noe som gir god dekning både i første rommet hvor registrering foregår digitalt på nettbrett og i oppsummeringsrommet. Huset er også pusset opp innvendig med nye takplater, nymalte vegger og ny sofa i 4.rom.

Jeg ser frem til et nytt, hektisk år med nye utfordringer og nye samarbeidspartnere. Trafoen ligger fortsatt godt rundt hjerterota mi. Jeg har veldig tro på konseptet og brenner for å få flest mulig til å oppleve den bevisstgjøringen som Trafoen gir.

Økonomi

Trafoen hadde for 2017 et budsjett på nesten 1,3 millioner kroner. I tillegg var det godkjent av styringsgruppa at Trafoen skulle oppgraderes både med film og teknisk utstyr.

Regnskapet viser at Trafoen har et underskudd i år på kr 156 518,-.

Dette er mindre enn oppgraderingen av Trafoen har kostet, men vi har spart inn på innleie og faglig utvikling.

Avtale med de ansatte i Trafoen

Vi har i år inngått ny avtale med instruktørene i Trafoen. Her har vi fått inn instruks om hvordan ubekvem arbeidstid skal lønnes. I tillegg har vi et punkt som regulerer kansellering av planlagte vakter og avlønning av disse.

Utfordringer og veien videre

Klasse B:

En god del kjøreskoler setter opp doble timer når de skal på banen slik at elevene får tid til å komme i Trafoen, men dette er ikke obligatorisk.

Vi ser at tallene på deltakere fra Klasse B fortsetter å falle. Hva som er hovedgrunnen til dette er vanskelig å dokumentere, men de nye fraværreglene i den videregående skolen vil nok gjøre at elever prioriterer bort Trafoen i kjøreopplæringen sin. Så lenge Trafoen ikke er obligatorisk så det vil være naturlig at det er noe av det første som blir prioritert bort. Det er over 100 færre besøkende fra Klasse B i 2017 i forhold til 2016.

Lærlingene:

Vi har et stort håp om at lærlingene vil bli vår største besøksgruppe i året som kommer.

Hvert år utsettes 150 unge lærlinger for ulykker i trafikken. Mange av hendelsene skjer i forbindelse med jobb. Fire av ti dødsulykker involverer bilførere som kjører til eller fra jobb, eller er ute på veiene i arbeidstiden. Av disse er hele 25 prosent mellom 19 og 24 år.

Mange lærlinger har også bedre økonomi enn andre studenter, noe som gjør at en større andel har egen bil. Vi mener derfor at lærlinger er en veldig aktuell gruppe for oss i Trafoen, uavhengig av hva de er lærlinger i.

Det er over 1000 lærlinger i Vest-Agder fylke og enda flere i Aust-Agder. Nå er det bestemt at disse på en eller annen måte skal besøke Trafoen. Dette vil gi oss utfordringer med bemanningen. Det er likevel en utfordring vi ser frem til og som vi er overbevist om at kan løses.

Universitetet:

Samarbeidet med Universitetet ser vi veldig frem til. Her vil det være store muligheter for oss til å nå ungdom i vår aldersgruppe. Vi vil også få markedsført tiltaket blant studenter som

skal inn i en bransje hvor trafiksikkerhet kan være et tema. Mange som besøker Trafoen spør om hvorfor ikke det finnes flere slike tiltak i landet. Kanskje kan vårt samarbeid med universitetet bidra til at tiltaket blir mer kjent i fagmiljøene og at våre pedagogiske metoder og vårt verdigrunnlag kan kopieres slik at flere ungdommer kan få dette tilbudet.

10.klasse:

I tillegg til alle ungdomsskolene i Kristiansand kommune har skolene i Søgne, Sogndalen og Vennesla fått tilbud om å komme med sine Trafikk valgfag elever på et to-timers opplegg i Trafoen og sikkerhetshallen. De fleste skolene får det til, men det er fortsatt et par skoler som ikke prioriterer det. Vi har likevel økt antallet 10.klassinger fra 335 stk i 2016 til nesten 500 i år. Vi fortsetter dialogen med skolene og håper vi kan få til en fortsatt økning i antallet i året som kommer.

Det er ingen tvil om at 2018 vil bli et spennende år for Trafoen. Nye bekjentskaper, nye utfordringer og mange givende møter og samtaler står foran oss.

Vi gleder oss til å jobbe med å bidra til økt trafiksikkerhet i Agder også i 2018.

Desember 2017

Anette Risvand Fossheim

Veileder Trafoen